

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Mevrouw drs. M.C.F. Verdonk,
minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

doorkiesnummer	uw kenmerk	bijlage(n)
(070) 373 8283		
onderwerp	ons kenmerk	datum
algemene inburgeringsplicht	SEZ/2004002943	23 september 2004

Geachte mevrouw Verdonk,

In eerdere gesprekken hebben wij u aangegeven twijfels te hebben bij de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van een algemene inburgeringsplicht, zoals voorgesteld in de Contourennota nieuw inburgeringsstelsel.

Wij hebben de voorstellen wetstechnisch laten toetsen en zijn daarbij op de volgende problemen gestuit. Er is sprake van vier groepen potentiële inburgeraars. Te onderscheiden zijn:

- nieuwkomers;
- uitkeringsgerechtigden (veelal oudkomers);
- vrouwen in achterstandsposities;
- alle overige oudkomers (dat wil zeggen mensen zonder uitkering).

Al deze mensen zullen bij de invoering van een nieuwe wet verplicht worden zich in te burgeren of te bewijzen dat zij al ingeburgerd zijn. Een dergelijke algemene verplichting houdt in dat er getoetst moet kunnen worden, waarbij handhaving noodzakelijk is, en dat bij niet-nakoming van de wettelijke verplichting sanctieering volgt.

Voorzover de toekomstige wetgeving nu al duidelijk is, zal de handhavingsplicht en de eventuele sanctionering door gemeenten plaatsvinden. Op lokaal niveau ontstaat de volgende situatie.

Nieuwkomers

Nieuwkomers zijn nu al voor gemeenten herkenbaar door de gegevens uit de gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens (GBA). Onder het nieuwe stelsel zal hier geen verandering in komen en is handhaving en sanctionering goed mogelijk.

Uitkeringsgerechtigden

Ook deze mensen zijn voor gemeenten goed herkenbaar. Zowel de gemeentelijke sociale dienst, het Centrum voor Werk en Inkomen (CWI) als het GBA kunnen gegevens aanleveren over deze groep. Er is echter bij deze groep mensen een niet te onderschatten probleem. De groep is namelijk zo groot dat een algemeen deelnemen aan inburgeringstrajecten bij de invoering van de verplichte wetgeving zowel qua capaciteit als qua middelen onmogelijk zal zijn. In de contourennota wordt dit probleem erkend en wordt voorgesteld om in fasen met prioritaire doelgroepen te werken. Voor deze doelgroepen is de gemeente verantwoordelijk voor het oproepen, het inkopen en het aanbieden van een traject. Tevens moet zij ervoor zorg dragen dat een en ander parallel loopt met een eventueel reïntegratietraject naar de arbeidsmarkt.

De inburgeringsplicht vangt aan op het moment van de inwerkingtreding van de wet. De handhaving van de inburgeringsplicht lijkt echter op een ander moment aan te vangen, namelijk wanneer de gemeente toe is aan de fase waarin de betrokkene aan de beurt is om opgeroepen te worden. De termijn van vijf jaar waarbinnen het inburgeringsexamen moet worden afgelegd en het eventuele opleggen van een bestuurlijke boete is vervolgens weer gekoppeld aan de aanvang van de handhaving van de inburgeringsplicht. Dit betekent volgens ons dat de inburgeringsplicht voor verschillende groepen in verschillende gemeenten op verschillende momenten ingaat. Dit is tegenstrijdig met een algemene inburgeringsplicht bij de invoering van de wet.

Vrouwen in achterstandposities

Wij hebben vernomen dat de commissie-Pavem een onderzoek instelt waarbij deze groep ingedeeld wordt in subgroepen. Sommige subgroepen zijn voor gemeenten herkenbaar, maar andere totaal niet. Wij wachten het advies van de commissie-Pavem af om te bezien in hoeverre een beleid voor deze groep uitvoerbaar is.

Alle overige potentiële inburgeraars

Het betreft hier een heel grote groep mensen. Aangezien u van mening bent dat men tot de leeftijd van 65 jaar ingeburgerd behoort te worden, moet zelfs worden teruggegaan tot de jaren zestig van de vorige eeuw.

De vraag is of deze mensen herkenbaar zijn. GBA-gegevens zijn hier volstrekt onvoldoende omdat de mate van inburgering daar op geen enkele manier vastligt. Deze groep is zeer gevarieerd: mensen met een baan, mensen met een partner die voor inkomen zorgt, mensen met een eigen bedrijf en vervroegd gepensioneerden. De groep strekt zich bovendien uit van universitair afgestudeerden tot analfabeten.

De meest logische veronderstelling is dat mensen individueel verplicht zijn zich ergens te melden, waar gezien wordt of ze voldoen aan de inburgeringseisen. Indien dit niet het geval is, zal alsnog een inburgeringstraject moeten worden gevolgd dat met een examen afgerond moet worden.

Er is echter geen mogelijkheid voor gemeenten om na te gaan of mensen zich aan deze meldingseis houden. Hierdoor is handhaving en dus sanctionering onmogelijk.

Indien er voor deze groep toch sprake zal zijn van een algemene inburgeringsplicht, dan kunnen gemeenten geen verantwoordelijkheid nemen voor de uitvoering en zal de handhaving en eventuele sanctionering elders neergelegd moeten worden. Mogelijkheden daartoe kunnen wij vooralsnog niet bedenken.

Wij verzoeken u nadrukkelijk het bovenstaande te betrekken bij de verdere uitwerking van de contourennota. In november zult u de contourennota nader bespreken met de Tweede Kamer. Wij zullen onze bedenkingen, zoals boven omschreven, ook aan de Kamer voorleggen.

Hoogachtend,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

b.g.

mr. R.J.J.M. Pans,
voorzitter directieraad